

Forskning for
en bedre fremtid

ÅR

2020

Om IFE

IFE forsker for en bedre fremtid. Siden 1948 år har vi vært internasjonalt ledende innen forskning på energi. Kunnskapen vi har utviklet har spart petroleumsindustrien for flere hundre milliarder kroner. Vi har bidratt til utvikling av banebrytende kreftmedisin, nye løsninger innen fornybar energi, mer energieffektive industriprosesser, nullutslipps transportløsninger og fremtidsrettede energisystemer.

Ved IFE bygger vi bro mellom forskning, utdanning og industriell virksomhet. Vi har omfattende infrastruktur og fullskala laboratorier for å løfte prosjekter fra teoretiske modeller til kommersiell virksomhet. IFE har unik kompetanse og systemer innen strålevern og miljøovervåking av radioaktive og kjemiske utslipp. Det gjør oss til en viktig partner for bedrifter som vil forske, utvikle og produsere nye løsninger for fornybar energi og medisin ved bruk av radioaktive kilder.

Digitaliseringen av samfunnet tar oss inn i en ny tid. IFE har bred digital kompetanse og bidrar til kvalitetssikring og effektivisering for kunder i offentlig virksomhet, næringsliv og industri. Når neste kapittel i historien om Norge skrives vil det handle om hvordan vi omstiller oss. Vi må skape nye og bærekraftige arbeidsplasser. Hos IFE er vi allerede i gang – vi forsker for en bedre fremtid.

Resultatregnskap

Morselskap

Tall i NOK 1 000

Konsern

Tall i NOK 1 000

2020	2019	Resultatregnskap pr. 31.12.	2020	2019
650 259	621 285	Oppdrags- og bidragsinntekter	650 259	621 362
413 011	407 113	Offentlige bevilgninger	413 011	407 113
44 571	42 132	Haldenprosjektet	44 571	42 132
728	1 439	Andre driftsinntekter	728	7 461
1 108 569	1 071 970	Sum driftsinntekter	1 108 569	1 078 068
602 581	598 513	Personalkostnader	604 282	600 098
96 060	62 968	Varekostnader	96 060	62 938
349 360	336 223	Annen driftskostnad	349 779	336 841
26 750	22 468	Avskrivning på driftsmidler	26 750	22 468
395	6 235	Nedskrivninger på driftsmidler	395	6 235
1 075 147	1 026 377	Sum driftskostnad	1 077 266	1 028 580
33 423	45 593	Driftsresultat	31 303	49 489
2 739	3 482	Finansinntekter	3 066	13 894
3 147	1 900	Finanskostnader	299	14 050
-408	1 581	Netto finans	2 767	-156
33 015	47 175	Resultat før skattekostnad	34 070	49 333
0	0	Skattekostnad	677	709
33 015	47 175	Årsresultat	33 394	48 624
		Anvendelse av årsresultatet		
33 015	47 175	Annen egenkapital		

Styrets beretning

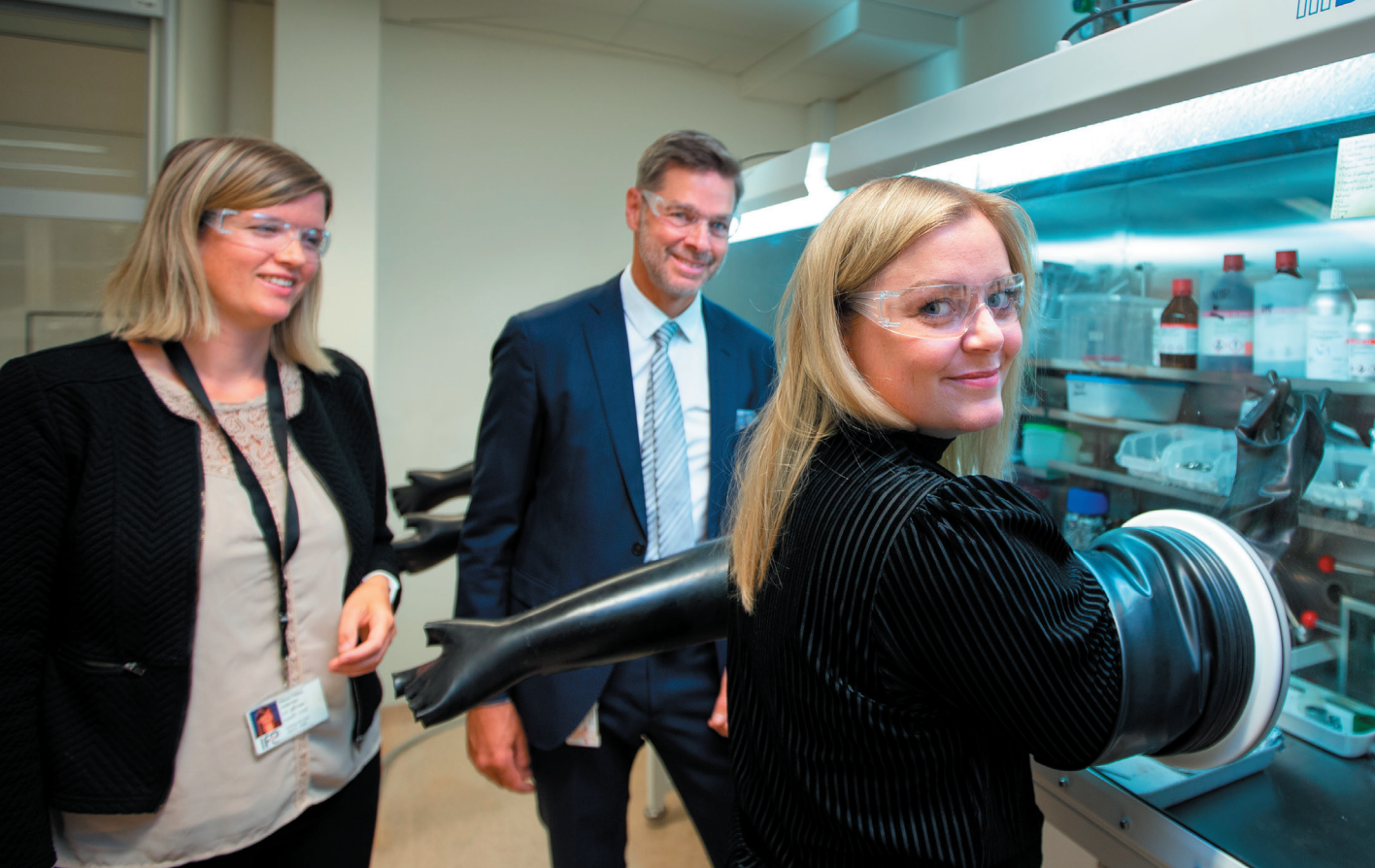
Generelle opplysninger om stiftelsen

Institutt for energiteknikk (IFE) ble stiftet i 1953. Stiftelsens formål er på ideelt og samfunnsnyttig grunnlag å drive forskning og utvikling på energiområdet og på andre områder der stiftelsens kompetanse særlig egner seg. Årsberetningen gjelder for både stiftelsen IFE og konsernet. Konsernet består av IFE og IFE Invest AS. IFE har sammensatt aktivitet innen tre hovedområder: Nukleær virksomhet, radiofarmasi og forskning. Stiftelsens hovedkontor er på Kjeller i Lillestrøm kommune. Virksomheten drives fra egne kontorer på Kjeller og i Halden.

IFE er et teknisk-industrielt forskningsinstitutt og inngår i ordningen med grunnfinansiering fra Forskningsrådet. IFE driver anvendt forskning innen energi, miljø og digitalisering, og representerer det største kompetansemiljøet innen nukleærteknologi i Norge.

Hovedaktiviteter

IFE har etablert en ny strategi for perioden 2020 til 2024. IFEs visjon er “forskning for en bedre fremtid”. FNs bærekraftsmål ligger til grunn for strategien, og EUs mål om å innrette forskning og innovasjon mot løsninger på globale samfunnsutfordringer er retningsgivende. Ved inngangen til strategiperioden har IFE to viktige samfunnsoppdrag. Det ene er forskning for en bedre fremtid og verdiskaping i Norge. Det andre er trygg håndtering og opprydding etter 70 år med atomvirksomhet i Norge. Staten har opprettet Norsk Nukleær Dekommisjonering (NND) som et forvaltningsorgan underlagt Nærings- og Fiskeridepartementet (NFD) for å bestå nedbyggingen av atomanleggene. I 2020 har IFE og staten forhandlet om hovedavtale som skal regulere overføringen av nukleær virksomhet fra IFE til NND. Det er ventet at avtalen ferdigstilles i 2021. IFE og NND har etablert et felles mål om at den nukleære virksomheten skal overføres 1. januar 2024. Stiftelsens karakter vil endres vesentlig de neste årene etter hvert som nukleære konsesjoner, anlegg og organisasjon overføres til staten.

Olje- og energiminister Tina Bru åpnet IFEs nye batterilaboratorium på Kjeller i august 2020.
F.v. Hanne Flåten Andersen, Nils Morten Huseby og Tina Bru (foto: IFE/Bo Mathisen)

IFE har i 2020 iverksatt utredninger for å innrette stiftelsen som et konsern for å tilrettelegge for at verdiene og potensialet utvikles. Det er stort potensial for vekst innen forskning og radiofarmasøytisk virksomhet. Ettersom virksomhetsområdene har ulike forretningsmodell, risikoprofil og markedsområder, vil IFE utrede om det er hensiktsmessig å skille virksomheten ut i egne selskaper for å legge til rette for videre vekst og utvikling. Utredningene ble startet i 2020 og vil pågå i 2021.

I 2020 inngikk IFE intensjonsavtale med forskningsinstituttene NILU, NIVA og NGI om å utrede modeller for nærmere samarbeid, herunder etablering av et felles forskningskonsern. Instituttene har betydelig samarbeid om forskningsprosjekter og er faglig sett komplementære. Instituttene vil konkludere på prosessen i løpet av 2021.

IFE er stor landeier på Kjeller og eier 154 mål eiendom med betydelig eiendomsmasse, samt to store næringsbygg i Halden. Ettersom en del av eiendommen på Kjeller vil bli overført til staten sammen med de nukleære anleggene, må forskningsvirksomheten flytte ut fra en rekke kontorer og laboratorier. IFE har startet et omfattende arbeid med masterplan og reguleringsplan for å kunne sette opp nye bygg for forskningsvirksomheten og radiofarmasøytisk virksomhet. I en mellomperiode har IFE leid lokaler i den nærliggende Teknologiparken for å få tilgang til kontorplasser nær den øvrige virksomheten på Kjeller.

2020 har vært et spesielt år med en global pandemi. IFE har deltatt aktivt i den nasjonale dugnaden ved å innføre en rekke smittereduserende tiltak. Deler av IFEs aktiviteter innen nukleær virksomhet, sikkerhet og beredskap, samt produksjon og distribusjon av radiofarmasøytiske legemidler er samfunnskritisk. IFE har hatt svært omfattende tiltak som til dels har vært strengere enn de nasjonale tiltakene for å hindre smitte.

Koronasituasjonen har påvirket aktiviteten på flere områder og ført til forsinkelser og reduserte inntekter i enkelte pågående prosjekter. IFE har imidlertid lyktes med å motvirke inntektsbortfallet ved å redusere kostnader og gjennom avtaler med kunder og samarbeidspartnere. Styret anser at IFE har kommet godt ut av 2020 til tross for krevende arbeidsforhold for ansatte grunnet koronasituasjonen, og er svært tilfredse med innsatsen som er lagt ned for å holde driften i gang. Regjeringens tiltakspakker har vært viktige. Ekstraordinær tildeling av grunnfinansiering til forskningen var et viktig bidrag til å kunne investere i infrastruktur som er viktig for IFEs forskning innen grønn omstilling og digitalisering.

Hovedaktiviteter innen forskningsvirksomheten i 2020

IFE opplever økende etterspørsel etter forskning innen flere markedsområder, blant annet fornybar energi, energisystemer, energilagring og digitale systemer. Virksomheten har jevn rekruttering av forskere innen disse områdene. Etter at forskningsreaktorene ble stengt i 2018 og 2019 har den nukleære forskningen blitt dels videreført og dels omstilt.

IFE har siden 1958 vært vertskap for Haldenprosjektet, som er et internasjonalt forskningsprosjekt i regi av OECD/NEA (Nuclear Energy Agency). Haldenprosjektet er det største, lengstvarende og mest internasjonale forskningsprosjektet i Norge med ca. 100 medlemsorganisasjoner fra 19 land. Norge har deltatt med finansiering i alle år over statsbudsjettet. Prosjektet har vært todelt. Den ene aktiviteten var knyttet til Haldenreaktoren for forskning på sikkerhet i brensel og materialer ved kjernekraftverk. Den andre aktiviteten er knyttet til IFEs store miljø av datateknologi og industripsykologi i Halden for forskning på menneske-teknologi-organisasjon (HTO). I 2020 ble medlemmene

IFE har i en årrekke hatt nasjonalt ledende infrastruktur og fasiliteter for forskning og utvikling på batterier og batterimaterialer. Foto: Bo Mathisen/IFE.

enige om å videreføre Haldenprosjektet for en ny 3-årsperiode. Det ble etablert et nytt HTO-prosjekt med 11 medlemsland, mens HRP Brensel og Material ble forlenget med tre år for å ferdigstille pågående aktiviteter og etablere en felles "datalake"-teknologi for avansert forskning på data fra 60 år med eksperimenter i Haldenreaktoren. Dette er antakelig den største etableringen av "datalake"-teknologi ved et norsk forskningsmiljø, og teknologien vil være til stor nytte for norsk industri og næringsliv.

IFE har forhandlet frem en samarbeidsavtale med Paul Scherrer Institute (PSI) i Sveits for tilgang til deres forskningsreaktor for det norske nøytronforskningsmiljøet som inngår i NcNeutron. NcNeutron er nasjonal forskningsinfrastruktur finansiert av Forskningsrådet, og var tilknyttet JEEP II-reaktoren på Kjeller. Nøytronforskning er sentralt for utvikling av materialteknologi, fornybar energi og miljøforskning – kort sagt grønn omstilling. IFEs styre er svært tilfredse med at instituttet har kunnet videreføre og utvikle forskningen som var tilknyttet begge reaktorene etter at de ble stengt.

IFE har i 2020 ytterligere forsterket satsingen på EU-finansierte forskningsprosjekter, og arbeider systematisk med å utvikle europeiske konsortier. Forskningsvirksomheten arbeider målrettet mot forskningsprosjekter med industripartnere og Forskningsråd-finanserte prosjekter. Styret er tilfredse med den positive utviklingen i IFEs forskningsvirksomhet.

IFE arbeider med publisering for å spre kunnskapen fra forskningsvirksomheten gjennom vitenskapelige publikasjoner i internasjonale tidsskrifter og andre publikasjoner som er godkjent for Norsk vitenskapsindeks.

IFE har i 2020 bidratt aktivt overfor Forskningsrådet, departementer, Forskningsinstituttene fellesarena og Abelia med innspill til tiltakspakker ifm med koronasituasjonen, og innspill til høringer og nasjonale strategier innen forskning, innovasjon og næringsutvikling.

Det har i 2020 vært høy aktivitet innen kommersialisering både i forskningsvirksomheten og datterselskapet IFE Invest AS. En milepæl ble nådd i mars 2020 da det ble gjennomført en emisjon på 130 mill. kr i Zeg Power AS, hvis teknologi kommer fra IFE med hydrogenreforming av gass med integrert karbonfangst. Emisjonen ble gjennomført med internasjonale venturefond spesialisert innen hydrogen og norske aktører som blant annet Nysnø og Nordea. IFE Invest AS har deltatt i emisjoner i flere av selskapene i porteføljen og bidrar med aktiv eierstyring for å utvikle selskapene.

Hovedaktiviteter innen nukleær virksomhet i 2020

Den nukleære forskningen i Norge ble etablert av staten i 1948, og staten tok initiativ til å etablere IFE for å utvikle virksomheten på oppdrag fra staten. Dette var et nasjonalt, strategisk viktig prosjekt for å utvikle landet til en høyteknologisk nasjon etter krigen og geopolitisk posisjonering. IFE har forestått driften av virksomheten ved de norske atomanleggene basert på konsesjon fra staten.

IFE besluttet å stenge Haldenreaktoren i 2018 og JEEP II-reaktoren på Kjeller i 2019. Som en følge av dette skal Norges atomprogram med reaktorer og en rekke andre nukleære anlegg bygges ned, og atomavfallet skal håndteres og deponeres. Staten opprettet Norsk nukleær dekommisjonering (NND) i 2018 for å forestå nedbyggingen. IFE og NND har sammen etablert et felles mål om 1. januar 2024 som tidspunkt for overføring av atomvirksomheten fra IFE til NND.

I 2020 har det pågått betydelig arbeid med å avklare overføring av den nukleære virksomheten med anlegg og organisasjon fra IFE til staten. Regjeringen la høsten 2020 frem Stortingsmelding nr. 8 (2020–2021) Trygg nedbygging av norske atomanlegg og håndtering av atomavfall med regjeringens strategi for opprydding av den nukleære aktiviteten. Meldingen ble behandlet i Stortinget våren 2021.

Stortingsmeldingen beskriver på en god måte historien og de overordnede grepene fremover med dekommisjonering, men er imidlertid ikke tydelig på fremdrift, roller og ansvar. IFE har i 2020 tatt til orde for at det er behov for en nasjonal strategi for overføringen for å sikre trygg og kostnadseffektiv fremdrift av overføringen, for å sikre styring av prosessen, håndtering av risiko for forsinkelse og forening av ulike hensyn. IFEs forskningsvirksomhet er både nasjonalt og internasjonalt av stor betydning. Styret er opptatt av at IFE ikke må pålegges et juridisk eller finansielt ansvar for nedbyggingen av den nukleære virksomheten som forhindrer videreutvikling av IFEs resterende virksomhet.

IFE fikk fornyet konsesjon for å eie og drive atomreaktoren og brenselslagre i Halden fra 1. januar 2021 til og med 31. desember 2030, med mulighet for å overføre anleggene til NND fra 1.1.2024. I den nye konsesjonen ble det gitt 25 generelle vilkår og 15 tilleggsvilkår. Konsesjonsvilkårene er basert på internasjonalt beste praksis nivå for drift av kjernekraftverk, og representerer en ytterligere innskjerping av konsesjonskravene som IFE fikk for anleggene på Kjeller i konsesjonen som ble gitt for disse anleggene fra 1.1.2019. Det innebærer at IFE i årene fremover må bruke betydelige ressurser på å utvikle den nukleære virksomheten ved å tilføre mer kompetanse og ressurser for å imøtekomme konsesjonskravene og pålegg før konsesjon, anlegg og organisasjon overføres til NND.

I forbindelse med omorganisering ved IFE i Halden varslet ansatte våren 2019 om misligheter i enkelte kundeprosjekter om testing av brensel og materialer for bruk i kjernekraft. IFE engasjerte Kvamme Associates AS for å gjennomføre en eksternt ledet gransking sammen med granskingsressurser fra Advokatfirmaet Selmer.

Granskingen har avdekket misligheter i fire kundeprosjekter ved Haldenreaktoren. I disse prosjektene ble data eller testoppsett endret i strid med IFEs testprosedyrer og kundenes spesifikasjoner. Ethvert avvik fra spesifikasjoner i denne typen tester er alvorlig. Granskingen konkluderer med at dette ble skjult på en måte som gjorde det svært vanskelig å oppdage. IFE har anmeldt forholdet til ØKOKRIM, og det er ikke avklart om ØKOKRIM vil åpne etterforskning.

Granskingen slår fast at endringene ikke har hatt sikkerhetsmessige konsekvenser for Haldenreaktoren. Granskerne har hatt omfattende dialog med kunder om hvordan dataene er brukt for å avklare om det er sikkerhetsmessige konsekvenser for anlegg i utlandet.

IFE har holdt myndigheter, involverte kunder og andre relevante aktører løpende informert om saken. Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet har ført tilsyn med IFE om granskingen og fulgt prosessen tett. Granskingen har ikke funnet misligheter i Haldenprosjektet.

Hovedaktiviteter innen radiofarmasøytisk virksomhet i 2020

Radiofarmasi har vokst betydelig i løpet av få år og utgjør en tredjedel av IFEs omsetning og antall ansatte. Virksomheten er organisert som en selvstendig divisjon, og det har i 2020 pågått arbeid for å utrede utskilling i eget aksjeselskap.

IFE har meget godt samarbeid med Bayer om kontraktproduksjon av kreftmedisinen Xofigo og utvikling av flere nyvinninger. IFE og Bayer engasjerte Menon i 2020 til å utarbeide en analyse av verdiskapingen fra Xofigo og Thorium-plattformen. Samlet verdiskaping i perioden 2010-2018 er på 3,6 mrd kr. Verdiskapingen per ansatt er 2,4 mill. kr, mot 1,4 mill. kr i helseindustrien for øvrig. I 2018 var det 400 arbeidsplasser tilknyttet virksomheten, hvorav 130 ved IFE. Utredningen viste at IFE har vært avgjørende for å sikre produksjon av Xofigo i Norge for det globale markedet. I 2020 ble Xofigo for første gang eksportert til Kina og det er ventet økt omsetning for medikamentet som følge av at det kinesiske markedet nå er åpnet.

I løpet av 2020 har IFE fått flere nye kunder som ønsker å utvikle og produsere radiofarmaka. Radiofarmasi-virksomheten har levert gode resultater i 2020, selv i den krevende situasjonen som pandemien har medført med redusert aktivitet for klinisk utprøving av nye medikamenter ved sykehus og logistikkutfordringer med redusert antall flyvninger nasjonalt og internasjonalt.

Terapeutisk radiofarmaka er et globalt vekstmarked og en nisje hvor Norge har mulighet til å utvikle en helsenæring med høyproduktivitetsarbeidsplasser. Norge har en komplett verdikjede med internasjonalt ledende forsknings- og start-up miljø i særklasse ved OUS, UiO, Oslo Cancer Cluster og Radforsk. IFE har komplett infrastruktur med utviklingskompetanse, produksjonskompetanse og –fasiliteter, lokal og global distribusjon og infrastruktur i form av lisenser og tillatelser, akkreditering, strålevern, avfallshåndtering, fysisk sikring og beredskap.

IFE har i 2019 og 2020 gjennomført et investeringsprogram på ca. 50 mill. kr for å utvide utviklings- og produksjonsvirksomheten innen radiofarmasi, for å legge til rette for flere kunder og bidra til å utvikle en norsk eksportnæring av radiofarmaka sammen med etablerte farmasiselskaper og nyetablerte selskaper.

Forutsetninger for fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede og at årsregnskapet er utarbeidet under nevnte forutsetning.

Redegjørelse for årsregnskapet

I 2020 utgjorde konsernets omsetning 1 108 mill. kr (1 078 mill. kr i 2019) mens omsetning i Stiftelsen IFE utgjorde 1 108 mill. kr (1 071 mill. kr i 2019).

Omsetningen er på nivå med fjoråret. Av stiftelsens og konsernets omsetning utgjorde offentlige bevilgninger til sammen 413 mill. kr. Den største andelen gjelder tilskudd til drift og sikring av atomanlegg, mens øvrige poster gjelder grunnbevilgning, tilskudd til Haldenprosjektet og annet. Se nærmere omtale i note 10. Konsernet og stiftelsens øvrige omsetning knytter seg til oppdrags- og bidragsinntekter fra forskningsaktiviteter, utenlandske deltakere i Haldenprosjektet og den radiofarmasøytiske virksomheten. Konsernet og stiftelsens forskningsaktivitet er finansiert gjennom Forskningsrådet,

EU og industripartnere. En betydelig andel av inntektene kommer fra produksjon og grossistvirksomhet knyttet til radiofarmasøytiske legemidler, som i 2020 utgjorde 361 mill. kr (312 mill. kr i 2019). Økning i omsetning knytter seg hovedsaklig til grossistvirksomheten.

Konsernet viser et overskudd på 33 mill. kr (48 mill. kr i 2019), mens overskuddet fra Stiftelsen utgjorde 33 mill. kr (47 mill. kr i 2019). Resultatet er henførbart til oppdragsinntekter i stiftelsens forskningsvirksomhet og den radiofarmasøytiske virksomheten. Den nukleære virksomheten er finansiert med tilskudd fra staten og genererer ikke overskudd. IFE er av staten forpliktet til å bidra finansielt til opprydding av den nukleære virksomheten. Dette bidro til å trekke ned resultatet med 8 mill. kr.

Stiftelsen har bokført en usikker forpliktelse på 12 mill. kr som er klassifisert som kortsiktig gjeld i balansen, i hovedsak knyttet til usikre krav fra kunder. Forpliktelsen er verdsatt til beste estimat basert på sannsynlig utfall og utgiften vil kunne bli både høyere og lavere enn det som er bokført.

Per 31.12.2020 utgjorde egenkapitalen for konsernet 426 mill. kr (392 mill. kr i 2019) mens egenkapitalen for stiftelsen utgjorde 372 mill. kr (339 mill. kr i 2019). Egenkapitalprosenten utgjør 46% og anses tilfredsstillende.

Kontantstrømmen er positiv både for stiftelsen og konsernet. Likviditeten er styrket med 31,7 mill. kr i konsernet og 39,5 mill. kr i stiftelsen. Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter utgjorde henholdsvis 98 mill. kr for konsernet og 102 mill. kr for stiftelsen. Dette er betydelig høyere enn resultat før skatt og kan henføres til av-/nedskrivninger samt reduksjon i arbeidskapital, herunder økning i forskudd fra kunder.

Finansiell risiko

Stiftelsen har som mål at den finansielle risikoen skal være så lav som mulig. Avtale med stiftelsens bankforbindelse om mulighet for trekkfasilitet og fokus på likviditet i store prosjekter avdemper likviditetsrisikoen. Det er ikke benyttet finansielle sikringsinstrumenter i 2020, men det er en mulighet som kan benyttes i sikringsøyemed ved vesentlig eksponering for valutarisiko.

Likviditetsrisiko

Stiftelsen har i løpet av 2020 hatt en positiv likviditetsutvikling. Bankbeholdningen fratrasket bundne skattetrekkmidler utgjorde 296 mill. kr ved utgangen av 2020 og var 39 mill. kr høyere enn ved utgangen av 2019. For å ha en akseptabel likviditetsrisiko bør stiftelsen ha ca. 100 mill. kr tilgjengelig likviditet for å kunne dekke løpende forpliktelser. Stiftelsen har en cash pool-avtale med det heleide datterselskapet IFE Invest AS som gir fleksibilitet med hensyn på kortsiktige likviditetssvingninger. Stiftelsen har avtale med bankforbindelsen om at trekkfasilitet kan iverksettes ved behov.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen til konsernet og stiftelsen relaterer seg i hovedsak til valutarisiko, dels knyttet til inntekter i utenlandsk valuta og dels kostnader i utenlandsk valuta. Tiltak for reduksjon av eksponeringen i valutarisiko gjøres ved store enkelttransaksjoner, men det er ikke iverksatt tiltak for løpende sikringstransaksjoner da risikoen vurderes som lav. I løpet av 2020 investerte stiftelsen 25 mill. kr i rentefond med lav risiko. Stiftelsen og konsernet er eksponerte for kurssvingninger på nevnte fond.

På silisiumlaboratoriet på IFE jobber forskerne med produksjon av superrent silisium og avanserte silisium-materialer for bruk i solceller, elektronikk, batterier og medisin. IFE har bygget opp dette forskningsområdet over mange år, og satser sterkt på silisium som materiale for fremtidens teknologi. Foto: Bo Mathisen

Kredittrisiko

Konsernet og stiftelsen er eksponert for kredittrisiko knyttet til kundefordringer og lån. I konsernet og stiftelsen er det foretatt avsetning for utestående fordringer på til sammen 9 mill. kr. Det kan også være kredittrisiko forbundet med forskuddsbetaling til leverandører, men ved slike transaksjoner kreves sikkerhetsstillelse fra leverandør.

Styring av stiftelsen IFE

Nærings- og fiskeridepartementet utnevner IFEs eksterne styremedlemmer, og ansatte velger to ansattrepresentanter med hver sin vararepresentant fra hhv. Kjeller og Halden. IFEs styre har i 2020 avholdt seks styremøter og behandlet 47 saker.

Stiftelsen IFE omfatter nukleær virksomhet, forskning og radiofarmasøytisk virksomhet. Administrerende direktør følger opp virksomheten gjennom samlede ledermøter og møter med ledergruppene for de respektive virksomhetsområdene.

IFE mottok i 2020 betydelige statlige tilskudd til drift, sikkerhet og sikring av atomanleggene, samt håndtering av atomavfall. IFEs nukleære virksomhet er underlagt mål- og resultatsstyringssystem (MRS) som er utarbeidet av Nærings- og fiskeridepartementet. I styringsdialogen med staten ved NFD er det to årlige styringsdialogmøter der styreleder deltar sammen med administrerende direktør og andre relevante ledere ved IFE. NFD ved embetsverket gjennomførte i 2020 det årlige møtet med IFEs styre for å informere om styringsdialogen og statens prioriteringer for den nukleære virksomheten i 2020.

Ansatte

Stiftelsen har 592 fast ansatte pr. 31.12.20, hvorav 37,5 prosent kvinner. Av de fast ansatte var 409 Høgskole- og universitetsutdannet personell, hvorav 37 prosent kvinner. Totalt var det 105 faste og midlertidig ansatte med doktorgrad, hvorav 29 kvinner.

Arbeidsmiljø

Koronasituasjonen har hatt betydelig innvirkning på arbeidssituasjonen for mange ansatte. Deler av IFEs virksomhet er samfunnskritisk, og IFE har derfor innført tiltak som i en del tilfeller er strengere enn nasjonale tiltak og retningslinjer for å hindre smitte. Tiltakene har fungert og det har bare vært noen få enkelttilfeller av smitte. IFE har tilrettelagt for bruk av hjemmekontor og ledere har hatt ekstra fokus på oppfølging av ansatte og tilrettelegge for sosial kontakt med kollegaer selv om det har måttet foregå digitalt. Det har vært gjennomført vernerunder og rådgivning fra Bedriftshelsetjenesten med ekstra vekt på å identifisere konsekvenser for arbeidsmiljøet som følge av koronasituasjonen.

Arbeidsmiljøet anses som godt. IFE har fra 2020 innført årlig undersøkelse av medarbeidertilfredsheten. Medarbeidertilfredsheten har økt jevnt de senere årene og resultatene for 2020-undersøkelsen viste markant forbedring sammenlignet med tilsvarende undersøkelser i 2019, 2017 og 2015. Organisasjonen arbeider med oppfølging av medarbeiderundersøkelsen for å ytterligere forbedre arbeidsmiljøet.

IFE hadde i 2020 både faste og midlertidige ansatte fra 38 ulike nasjonaliteter. Det gir et mangfold som er berikende både faglig og sosialt. Sammensetningen av ansatte fra mange nasjonaliteter gjør det enklere for nye medarbeidere med mindre erfaring med norsk kultur å tilpasse seg norsk arbeidsliv. Det er et konkurransefortrinn som IFE erfarer ved rekruttering.

Totalt sykefravær var i 2020 på 4,1 prosent, som er over målet på 4 prosent. Det er spesielt langtidsfraværet som har økt. IFE har vært en IA-bedrift siden 2010 og det foretas individuell tilrettelegging av arbeidsplass og -oppgaver for arbeidstakere. Det er også tett oppfølging av sykemeldte slik at man ved god og tidlig tilrettelegging kan få den sykemeldte raskt tilbake i jobb.

I 2020 var det 10 hendelser med personskade, der en hendelse medførte kortvarig sykemelding.

IFEs forskningsdirektør Tomas Nordlander og administrerende direktør i Smart Innovation Norway, Kjell Reidar Mydske ønsket velkommen til AI plus 2021. Konferansen har fokus på temaet "anvendt kunstig intelligens" og ble arrangert for første gang 15.-17. september 2020. Foto: Smart Innovation Norway

IFE har i 2020 rapportert åtte hendelser til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) og én hendelse til Direktoratet for samfunnsberedskap (DSB). Alle hendelsene ble håndtert slik at negativ konsekvens for sikkerhet ble unngått, og det er etablert langsiktige tiltak for organisatorisk læring basert på flere av hendelsene.

Redegjørelse om samfunnsansvar og etikk

IFE har i 2020 forsterket arbeidet med etikk. Det er gjennomført ny organisering av etikkarbeidet hvor ansvaret for etikk er tydeliggjort på alle nivå. De etiske retningslinjene og andre styrende dokumenter er oppdatert og forbedret. Etikkarbeidet ved IFE omfatter blant annet forskningsetikk, korrupsjon, hvitvasking og bruk av mellommenn, eksportkontroll, retningslinjer for etisk handel, regnskap og rapportering, rettferdig konkurranse og varsling.

Et nytt etisk råd ble etablert i 2020 med fire ansatte og to eksterne medlemmer med kompetanse innen forskningsetikk og jus. IFE har knyttet seg til Felles forskningsetisk utvalg i regi av Forskningsinstituttene fellesarena som redelighetsutvalg for forskningsetiske saker. I 2020 ble det gjennomført en undersøkelse blant alle ansatte om etisk bevissthet, kultur for etikk og erfaringer med etiske problemstillinger i arbeidet. Undersøkelsen brukes i utarbeidelse av opplæringsmoduler og dilemmatrening i etikk for ansatte. IFE har også utviklet en etikkportal på intranett.

Likestilling og diskriminering

Av selskapets 592 faste ansatte er 222 kvinner (37,5%) og 370 menn (62,5%). Selskapet har totalt 45 midlertidige ansatte, hvorav 33 er menn (73%) og 12 er kvinner (27%). Videre har selskapet 51 ansatte i deltidsstillinger, hvorav 22 er menn (43%) og 29 er kvinner (57%).

Stiftelsens styre besto i 2020 av 3 kvinner og 5 menn. Ledergruppen besto av 6 kvinner og 6 menn.

I 2020 hadde IFE ansatte fra 38 ulike nasjonaliteter og av de som ble rekruttert dette året var 30,5% kvinner og 69,5% menn.

IFE arbeider aktivt for å forhindre diskriminering som følge av nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion eller livssyn. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

IFE planlegger for og vil gjennomføre en lønnskartlegging i løpet av 2021 som også innbefatter kartlegging av ufrivillig deltid.

IFE har etablert intern og ekstern varslingskanal. Den interne varslingskanalen håndteres av HR-avdelingen, mens den eksterne og anonyme kanalen håndteres av Grette advokatfirma, som IFE har inngått avtale med. Varslingsreglene er inntatt i IFEs etiske retningslinjer, og inngår i opplæring i etiske retningslinjer og lederopplæringen.

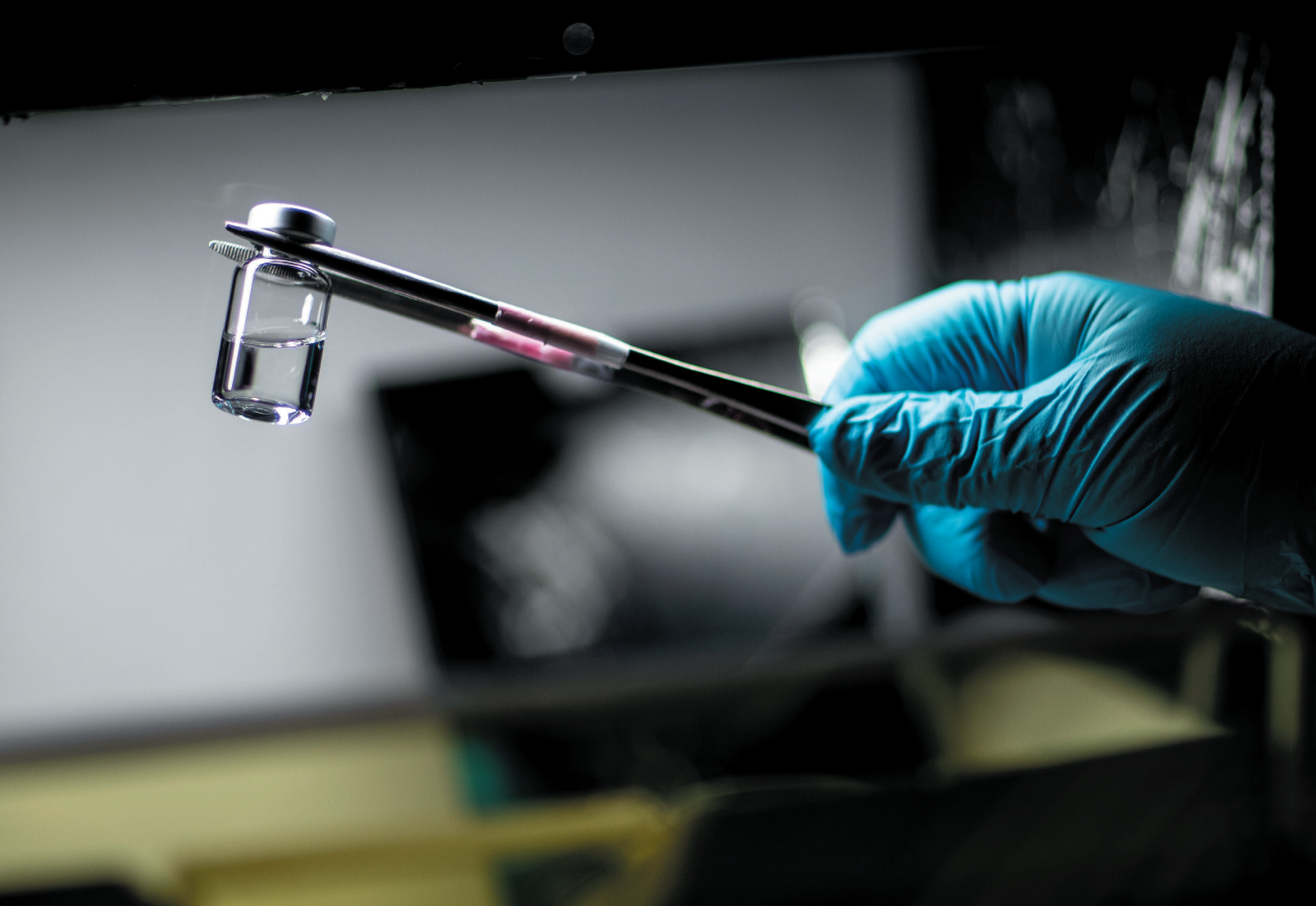
Det er nedfelt i stiftelsens etiske retningslinjer at ansatte skal bidra til et rettferdig og inkluderende arbeidsmiljø som ikke diskriminerer på bakgrunn av etnisitet, kjønn, legning, religion, politisk orientering eller sosial bakgrunn.

IFE gjennomfører hvert år en arbeidsmiljøundersøkelse kalt AMIS. Undersøkelsen blir blant annet benyttet til å kartlegge diskriminering eller urimelig forskjellsbehandling i organisasjonen. Det blir stilt spørsmål om uheldig forskjellsbehandling, hvorvidt de ansatte har lagt merke til eller blitt utsatt for mobbing eller trakassering i jobbsammenheng og om den generelle utviklingen av arbeidsmiljøet. Basert på resultatene fra AMIS-undersøkelsen i 2020 er det ingen tilbakemeldinger som indikerer at det foregår diskriminering på IFE.

IFE vil i løpet av 2021 sette ned en partssammensatt gruppe for å se på/vurdere om det foregår uheldig diskriminering. Dersom dette forekommer innen enkelte miljøer, vil gruppen foreslå tiltak for å bøte på dette.

IFEs rekrutteringsprosess tar utgangspunkt i behov og baseres på saklige kriterier som uten tvingende grunn skal bli påvirket av kandidatens kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk.

IFE har fire fagforeninger og partene har i fellesskap utarbeidet kriterier for en kjønnsnøytral lønnspolitikk. Lønnsinnplasseringen tar utgangspunkt i objektive kriterier som ansiennitet og utdannelsesnivå (master/bachelor/fagbrev m.v.). Arbeidsvilkårene som arbeidstid, velferdsordninger, permisjoner m.v. er utformet på en slik måte at de ikke diskriminerer hverken på kjønn eller andre parametere.

Divisjon Radiofarmasi har nærmere 70 års erfaring med produksjon av radiofarmaka, og samarbeider med noen av verdens ledende legemiddelselskaper i utvikling av nye, effektive kreftlegemidler. Foto: Bo Mathisen

Forfremmelser vurderes og gis ut fra kjønnsnøytrale kriterier. Dette kan f.eks. være ansiennitet, publikasjoner, deltakelse i og ledelse av prosjekter m.v.

IFE jobber aktivt for å tilby en arbeidsplass som er tilrettelagt for den ansattes helse, miljø og sikkerhet. Stiftelsen samarbeider med bedriftshelsetjenesten om levering av forebyggende helsetjenester for sine ansatte.

Ved fødselspermisjon eller adopsjon tilbyr IFE sine ansatte en bedre ordning enn det Folketrygdens regler innebærer. Alle ansatte beholder sin ordinære lønn i permisjonstiden, i tillegg har man rett til permisjon med lønn inntil 2 timer pr. dag til amming. Gravide som arbeider med radioaktive stoffer og ioniserende stråling overføres til annet arbeid uten yrkesmessig eksponering på bakgrunn av risikovurdering i den resterende del av svangerskapet.

I 2020 har 26 av IFEs ansatte hatt foreldrepermisjon, hvorav 12 er kvinner og 14 er menn. Foreldrepermisjonene har i gjennomsnitt hatt en varighet på 18 uker. Totalt har mennene hatt 185 uker permisjon, mens kvinnene har hatt totalt 287 uker permisjon.

IFE praktiserer fleksibel arbeidstid for alle ansatte som ikke går skift. Instituttets ansatte har anledning til å utføre nødvendige ærender i arbeidstiden, som for eksempel tannlegebesøk, legebesøk og behandling hos fysioterapeut, kiropraktor eller akupunktør.

IFE arbeider med å bygge robuste og kjønnsnøytrale systemer. Det skal ikke forekomme diskriminering eller andre hindre for likestilling.

Ytre miljø

I utførelsen av samfunnsoppdraget vektlegger IFE å minimere vårt fotavtrykk på naturen og ivareta sikkerhet. IFEs nukleære virksomhet samarbeider med Norsk nukleær dekommisjonering (NND) for å sikre at prosessen med forberedelse til dekommisjonering foregår på en trygg, ansvarlig og kostnadseffektiv måte. NND er prosjekteier og ansvarlig for gjennomføring av brenselsstudier og utredninger tilknyttet den pågående dekommisjoneringen. IFE har konsesjon for å eie brenselet og forvalter dette iht. gjeldende lovverk, og er ansvarlig for prosjekter knyttet til konsesjonsbelagte anlegg.

IFE er underlagt et strengt regelverk for sikkerhet og utslipp. Instituttet blir fulgt opp på sikkerhet gjennom nasjonale og internasjonale tilsyn av Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) og Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA). Når det gjelder utslipp, setter DSA grenser for hvor store mengder radioaktive stoffer instituttet har tillatelse til å slippe ut til luft og vann. Utslippstillatelsen setter spesifikke utslippsgrenser per radionuklide. I tillegg er det satt begrensninger for hvor stor stråledose individer i de mest utsatte befolkningsgrupper skal kunne utsettes for. Grensene er veldig lave, og IFEs utslipp er langt under grenseverdiene.

IFE har unik kompetanse og systemer innen strålevern og miljøovervåking av radioaktive og kjemiske utslipp. Ved IFE har vi laboratorier for måling av radioaktivitet i ulike prøvetyper, dosimetri og kalibrering av strålevernsmåleinstrumenter, samt et eget elektronikklaboratorium.

Strålevernstjenesten har som oppgave å sikre at all bruk av strålekilder og radioaktivt materiale er i overensstemmelse med nasjonale lover, forskrifter og retningslinjer. IFE arbeider aktivt for å begrense og redusere eventuelle stråledoser for ansatte, samt kontrollere at utslipp under normaldrift er innenfor utslippsgrensene.

IFEs overvåking av miljøet sikrer at vi har oversikt over det totale fotavtrykket vårt. Dette skjer blant annet gjennom miljøovervåkningsprogrammene på Kjeller og i Halden knyttet til utslipp av radioaktivitet. IFE er sertifisert etter ISO 9001 og 14001:2015, og arbeider fortløpende med kartlegging av vesentlige miljøaspekter sett i et livsløpsperspektiv.

Miljøovervåkingstjenesten samler regelmessig inn og analyserer prøver fra området rundt anleggene i Halden og på Kjeller for å overvåke radioaktiviteten i omgivelsene, såkalt resipientkontroll. Det er plassert ut områdedosimetre utenfor anleggsområdene for måling av ekstern stråling innenfor en radius på fem kilometer fra anleggsområdet. På IFEs område er luftfilterstasjoner i døgntkontinuerlig drift, samt prøvestasjoner for oppsamling av nedbør. IFE tar prøver av gress, melk og jordbruksprodukter, i tillegg til at vi samler inn og analyserer prøver av vann, sedimenter, vannplanter og fisk fra faste prøvesteder i Nitelva, Tistedalselva og Iddefjorden.

IFEs nukleære anlegg har vært i drift i 70 år. Rutiner og praksis rundt håndtering av radioaktivt materiale har endret seg betydelig gjennom tiden og er strengere i dag enn de var ved oppstarten av den nukleære virksomheten på 1950-tallet. En historisk kartlegging av alle hendelser ved reaktorene er utført i 2020. Det er viktig med mest mulig eksakt kunnskap om nivåer av forurensningsstoffer og eventuelle utslipp før nedbygging av atomvirksomheten starter opp.

Fremtidsutsikter

IFE har i 2020 arbeidet systematisk med implementering av ny strategi og utviklet virksomheten. Styret erfarer at det er svært gode markedsutsikter for IFEs forskningsvirksomhet og radiofarmasøytisk virksomhet. Disse virksomhetene leverer nye og bærekraftige løsninger på samfunnsutfordringer hvor det er store markeder i Norge og globalt. IFE vinner stadig nye markeder og prosjekter både i Norge og internasjonalt, og er en attraktiv partner for norsk industri, internasjonale industripartnere, samt norske og utenlandske FOU-miljøer.

Styret vurderer fremtidsutsiktene for stiftelsen som gode.

Kjeller, 20. april 2021

Styrets beretning er elektronisk signert

Olav Fjell
Styrets leder

Nils Morten Huseby
Adm.dir.

Sven Ordéus
Styremedlem

Ingvill Heskestad Mykland
Styremedlem

Katrine Trovik
Styremedlem

Jo Døhl
Styremedlem

Josefine H. Selj
Ansattrepresentant

Mario Hoffmann
Ansattrepresentant

KJELLER
Postboks 40, 2027 Kjeller

Besøksadresse
Instituttveien 18, Kjeller

Tlf.: +47 63 80 60 00

HALDEN
Postboks 173, 1751 Halden

Besøksadresse
Os allé 5, Halden
Besøksadresse reaktoranlegget:
Tistedalsgata 20, Halden

Tlf.: +47 69 21 22 00

firmapost@ife.no • www.ife.no

 facebook.com/energiteknikk
 [@ife_norway](https://twitter.com/ife_norway)
 [Institute for Energy Technology](https://www.linkedin.com/company/institute-for-energy-technology)
 [@humansofife](https://www.instagram.com/humansofife)